ନୀତିଶ୍ଳୋକ

ଅନାଦିମଧ୍ୟାନ୍ତମନନ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟମନନ୍ତବାହୁଂ ଶଶିସୂର୍ଯ୍ୟନେତ୍ରମ୍ ।
ପଶ୍ୟାମି ତ୍ୱାଂ ଦୀପ୍ତହୁତାଶବକ୍ତ୍ରଂ ସ୍ୱତେଜସା ବିଶ୍ୱମିଦଂ ତପନ୍ତମ୍ ।।

ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଦି, ମଧ୍ୟ ଓ ଅନ୍ତରହିତ, ଅନନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, ଅନନ୍ତ ଭୂଜବିଶିଷ୍ଟ, ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୱରୂପ ନେତ୍ରବିଶିଷ୍ଟ, ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ଅଗ୍ନି ସମ ମୁଖବିଶିଷ୍ଟ ଏବଂ ସ୍ୱତେଜରେ ସଂସାରକୁ ସନ୍ତାପିତ କରୁଥିବାର ଦେଖୁଛି ।

ନିମ ପାଟିକୁ ପିତା ଲାଗେ କିନ୍ତୁ..

୧୩ ବର୍ଷ ପରେ ଭାରତର କ୍ରେଡିଟ ରେଟିଂ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ବିରୋଧୀ ଦଳ ଗୁଡିକ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ନୀତିକୁ ସମାଲୋଚନା କରୁଥିବା ବେଳେ ଆମେରିକାର ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କ୍ରେଡିଟ୍ ରେଟିଂ ଏଜେନ୍ସି ଭାରତର ରେଟିଂ ବିଏଏ-୩ରୁ ବିଏଏ-୨ କୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଭାରତର ଆଉଟଲୁକ୍ ପଜିଟିଭ୍‌ର ଷ୍ଟେବୁଲ ବା ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ଫଳରେ ଭାରତରେ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶର ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ହେବ ଓ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।

ମୁଡି ତା' ରିପୋର୍ଟରେ ଦର୍ଶାଇଛି ଯେ, ଭାରତରେ ଚାଲିଥିବା ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂସ୍କାର , ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଶବ୍ୟାପୀ ଏକପ୍ରକାର ପରୋକ୍ଷ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଜିଏସଟି ଓ ବିମୁଦ୍ରାୟନ ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ମୁଡି ଭଳି ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସଂସ୍ଥା ମୋଦିଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ନୀତିକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବା ସହ ଏହାର ପ୍ରଶଂସା କରିଛି । କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହା ନିମ ପିତା ସଦୃଶ । ଯାହା ପାଟିକୁ ପିତା ଲାଗେ କିନ୍ତୁ ଦେହ ପାଇଁ ଭଲ ।

୨୦୧୬ ନଭେମ୍ବର ୮ ତାରିଖ ମଧ୍ୟରାତ୍ରରୁ ୫୦୦ ଏବଂ ୧୦୦୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟକୁ ଅଚଳ କରିବା ମୋଦିଙ୍କର ଏକ ବଡ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଥିଲା । ଅନେକ ଏହାକୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉପରେ ସର୍ଜିକାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇକ୍ ବୋଲି କହିଲାବେଳେ ଆଉ କେହିକେହି ଏହାକୁ ଏକ ମାଷ୍ଟର ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ବୋଲି କହିଲେ ।

ନୋଟ ବା ଟଙ୍କା ଅଚଳ କରିବାକୁ ଇଂରାଜୀରେ 'ଡିମନିଟାଇଜେସନ୍' କୁହାଯାଏ ଯାହାର ଅର୍ଥ ଟଙ୍କା ବା ମୁଦ୍ରାର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା । ଯେପରି ମଣିଷ ଦେହରୁ ଆତ୍ମା ଚାଲିଗଲେ ମଣିଷ ମୃତ ହୋଇଯାଏ ଏକ ନୋଟ୍ ବା ମୁଦ୍ରାର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କଲେ ତାହାର ଆଉ କିଛି ମୂଲ୍ୟ ରହେନାହିଁ । କେବଳ ଏକ ଅଦରକାରୀ କାଗଜଭାବେ ପରିଗଣିତ ହୋଇଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ୩ଟି ପୃଷ୍ଠଭୂମି ବା ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥାଏ । ପ୍ରଥମଟି ହେଉଛି- ଜାଲ୍ ନୋଟ୍ କାରବାର ରୋକିବା । ସାଧାରଣତଃ ଅଧିକମୂଲ୍ୟ ବା ଡିନୋମିନେସନର ନଗଦ ମୁଦ୍ରା ବା କ୍ୟାଶ୍ ଆକାରରେ ଟଙ୍କାର ଜାଲନୋଟ ବଜାରରେ କାରବାର ହୋଇଥାଏ ଯାହା କେବଳ କଳାଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି କରିନଥାଏ, ଧାର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ବଜାରରେ ଅଧିକ ମୁଦ୍ରା ଯୋଗାଣ ଯୋଗୁଁ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ବୃଦ୍ଧିପାଇଥାଏ । କାରଣ ରିଜର୍ଭବ୍ୟାଙ୍କ ତା'ର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଯେତିକି ମୁଦ୍ରା ବଜାରରେ ଛାଡ଼ିଥାଏ ବା ସର୍କୁଲେଟ କରିଥାଏ ସେଥିରେ ଏହି ଜାଲ୍ ନୋଟ ମିଶିବାରୁ ମୁଦ୍ରା ସର୍କୁଲେସନ ଅଧିକ ହୋଇ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ଘଟିଥାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟରେ, ଲୋକମାନେ ଅଧିକଟଙ୍କା ଘରେ ଗୁପ୍ତଭାବେ ରଖିଥାନ୍ତି ଯାହାଫଳରେ ବଜାରରେ ନଗଦମୁଦ୍ରାର ଅଭାବ ଘଟିଥାଏ । ସେହି ସମୟରେ ନୋଟ ଅଚଳ କରାଯାଏ । ତୃତୀୟରେ କଳାଟଙ୍କା କାରବାର ହ୍ରାସ କରିବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏପରି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଏ । କାରଣ ଯେଉଁମାନେ କଳାଟଙ୍କା କାରବାର କରନ୍ତି ସେମାନେ ନଗଦଟଙ୍କା ବା କ୍ୟାଶ୍ ଆକାରରେ ଉଚ୍ଚମୂଲ୍ୟ ଅର୍ଥାତ ୫୦୦ ବା ୧୦୦୦ଟଙ୍କା କରିଥାନ୍ତି । ଏଣୁ ହଠାତ୍ ଅଚଳ କରିଦେଲେ ଯେଉଁମାନେ ଲକ୍ଷାଧିକ ଟଙ୍କା କ୍ୟାଶ ଆକାରରେ ରଖିଥାନ୍ତି ତାହା ଅଚଳ ହୋଇଯାଏ । ଯେହେତୁ ସେସବୁ ଟଙ୍କା ବେଆଇନ୍‌ଭାବେ ଅର୍ଜିତ ହୋଇଥାଏ, ତାହାର କୌଣସି ରେକର୍ଡ଼ ନଥାଏ ବା କିପରି ତାହା ଅର୍ଜନ ବା ଗଚ୍ଛିତ ରଖାଯାଇଛି ତାହା ପ୍ରତିପାଦିତ କରାଯାଇପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେହି କଳାଟଙ୍କାର ଅଧିକାରୀ ବିମୁଦ୍ରାୟନ ସମୟରେ ଧରାପଡିଥାଏ । ଏହା ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ସଫଳ ହୋଇଛି ତାହା ଜାଣିବା ସମୟ ସାପେକ୍ଷ । ଏହା ଏକ ଲମ୍ବା ପ୍ରକ୍ରିୟା । ଏହା ପୂରା ହେବା ପାଇଁ ୩ ବର୍ଷ ଲାଗି ପାରେ । କିନ୍ତୁ ମୋଦିଙ୍କ ସମାଲୋଚକଙ୍କ ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରିଛି ମୁଡି । ମୁଡିସ ଯାହା ରିପୋର୍ଟରେ ଦର୍ଶାଇଛି ସେଥିମୁତାବକ ବିମୁଦ୍ରାୟନ ଦ୍ୱାରା ଭାରତରେ ଦୁର୍ନୀତି ହ୍ରାସ ପାଇବ ନିଶ୍ଚୟ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥନୀତିରେ ପାରଦର୍ଶିତା ଆସିବ ।

ରିଜର୍ଭବ୍ୟାଙ୍କ ତା'ର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଯେତିକି ମୁଦ୍ରା ବଜାରରେ ଛାଡ଼ିଥାଏ ବା ସର୍କୁଲେଟ କରିଥାଏ ସେଥିରେ ଏହି ଜାଲ୍ ନୋଟ ମିଶିବାରୁ ମୁଦ୍ରା ସର୍କୁଲେସନ ଅଧିକ ହୋଇ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ଘଟିଥାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟରେ, ଲୋକମାନେ ଅଧିକଟଙ୍କା ଘରେ ଗୁପ୍ତଭାବେ ରଖିଥାନ୍ତି ଯାହାଫଳରେ ବଜାରରେ ନଗଦମୁଦ୍ରାର ଅଭାବ ଘଟିଥାଏ । ସେହି ସମୟରେ ନୋଟ ଅଚଳ କରାଯାଏ । ତୃତୀୟରେ କଳାଟଙ୍କା କାରବାର ହ୍ରାସ କରିବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏପରି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଏ । କାରଣ ଯେଉଁମାନେ କଳାଟଙ୍କା କାରବାର କରନ୍ତି ସେମାନେ ନଗଦଟଙ୍କା ବା କ୍ୟାଶ୍ ଆକାରରେ ଉଚ୍ଚମୂଲ୍ୟ ଅର୍ଥାତ ୫୦୦ ବା ୧୦୦୦ଟଙ୍କା କରିଥାନ୍ତି । ଏଣୁ ହଠାତ୍ ଅଚଳ କରିଦେଲେ ଯେଉଁମାନେ ଲକ୍ଷାଧିକ ଟଙ୍କା କ୍ୟାଶ ଆକାରରେ ରଖିଥାନ୍ତି ତାହା ଅଚଳ ହୋଇଯାଏ । ଯେହେତୁ ସେସବୁ ଟଙ୍କା ବେଆଇନ୍‌ଭାବେ ଅର୍ଜିତ ହୋଇଥାଏ, ତାହାର କୌଣସି ରେକର୍ଡ଼ ନଥାଏ ବା କିପରି ତାହା ଅର୍ଜନ ବା ଗଚ୍ଛିତ ରଖାଯାଇଛି ତାହା ପ୍ରତିପାଦିତ କରାଯାଇପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେହି କଳାଟଙ୍କାର ଅଧିକାରୀ ବିମୁଦ୍ରାୟନ ସମୟରେ ଧରାପଡିଥାଏ ।

ଭାରତୀୟ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାରତର ଇତିହାସ ପରି ପ୍ରାଚୀନ । ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କ୍ରମ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଆସୁଛି । ଭାରତୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଧୀରେଧୀରେ ପରିପକ୍ୱତା ଓ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ଆଡ଼କୁ ଗତିଶୀଳ ହେଉଛି । ସେହିପରି ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କ୍ରମଶଃ ସରଳରୁ ସରଳତର ପଥରେ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ । ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆଇନ୍‌ଷ୍ଟାଇନ୍ କହିଥିଲେ, 'ଟିକସ ନିୟମଠାରୁ ଜଟିଳତର ବିଷୟ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ।' ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା କରର ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ର ହେଲା ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରଳୀକରଣ ।

ସଂଘୀୟ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବାକର ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛି । ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ରାଜ୍ୟରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଟିକସ ହାରରେ ଅସଙ୍ଗତି ରହୁଥିବାରୁ ଆନ୍ତରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ କେବଳ ପ୍ରଭାବିତ ହେଉନଥିଲା ଅଧିକନ୍ତୁ ଅନୈତିକ ଦେଣନେଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରୁଥିଲା । ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଦେଖାଦେଉଥିଲା କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଷ୍ପାପର ଭାବରେ ବ୍ୟବସାୟରେ ମଗ୍ନଥିବା ବ୍ୟବସାୟୀ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାରେ ନିଷ୍ଠା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁ ନଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ବ୍ୟବସାୟରେ ରୁଚି ରଖନ୍ତି ନାହିଁ । କଠିନ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯାହାଏବେ କିଛିମାତ୍ରାରେ ସରଳ ହୋଇଛି ଓ ଜଟିଳ ଟିକସ ଫର୍ଦ ପୂରଣ ଓ ଦାଖଲ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ନିରୁତ୍ସାହିତ କରୁଥିବାସ୍ଥଳେ ଟିକସ ଫାଙ୍କିବାର ସହଜ ପନ୍ଥାମାନ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରୁଥିଲା । ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅସମର୍ଥ ଦିଗ ହେଲା, ଅନାଦାୟ ବିପୁଳ ଟିକସ ରାଶି । ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିର ଅନ୍ୟତମ ଉଦ୍‌ଗାତା କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ମତରେ, 'ଏକ ଆଦର୍ଶ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଟିକସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ସର୍ବାଧିକ କୋହଳ ମନୋଭାବ ଓ ଟିକସ ଆଦାୟରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ କଠୋର ମନୋଭାବ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବା ବିଧେୟ ଥିଲା ।' ଏହା ଜିଏସଟି ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ଏହା ଅର୍ଥନୀତି ପାଇଁ ଟନିକ ଭଳି କାମ ଦେବ । କିନ୍ତୁ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ନିମ ପିତା ଭଳି ପାଟିକୁ ପିତା ଲଗୁଥିଲେହେଁ ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଏହାର ସୁଫଳ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ । ଯାହା ଏବେ ରୂପାୟନରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ତେଣୁ ମୋଦି ଜିଏସଟି ଲାଗୁ କରି ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଅସଙ୍ଗତିକୁ ଦୂର କରିବା ସହ ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତିକୁ ସଳଖି ଥିବା କୁହାଯାଇପାରେ ।

ଏବେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ଓ ଉପଲବ୍ଧି ସମ୍ପର୍କରେ ବିଚାର କରାଯାଉ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ (ଏଫଡିଆଇ) କ୍ଷେତ୍ରରେ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବଡ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛନ୍ତି । ଦେଶରେ ଅଧିକ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉଦେଶ୍ୟରେ ସରକାର ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶକୁ ଅଧିକ ସରଳ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରତିରକ୍ଷା, ବେସାମରିକ ବିମାନ ଚଳାଚଳ, ପଶୁପାଳନ, ଏକକ ବ୍ରାଣ୍ଡ୍ ରିଟେଲ, ବିମାନବନ୍ଦର ନିର୍ମାଣ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୦୦% ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶ ଲାଗି ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ସେହିପରି କେବୁଲ ନେଟୱର୍କ, ଡିଟିଏଚ ଓ ମୋବାଇଲ ଟିଭି ସେବା, ଘରୋଇ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଏଜେନ୍ସି ଓ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ଇ ବ୍ୟବସାୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶତ ପ୍ରତିଶତ ବିଦେଶ ପୁଞ୍ଜିନିବେଶକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ଛଡା ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ଲାଗି ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ମାର୍ଗ ଖୋଲିଛି; ଅର୍ଥାତ୍ ଏସବୁ କ୍ଷେତ୍ର ଲାଗି ସରକାରୀ ମଞ୍ଜୁରୀର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ସରକାରଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପରେ ବିଶ୍ୱର ଅନେକ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଏଜେନ୍ସି ଭାରତକୁ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ଲାଗି ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି । ମୋଦି ସରକାର ବିଗତ ୩ବର୍ଷରେ ଏଫଡିଆଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାପକ ସଂସ୍କାର କରିଛନ୍ତି । ଏହାନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିରକ୍ଷା, ନିର୍ମାଣ, ବୀମା, ପେନସନ କ୍ଷେତ୍ର, ପ୍ରସାରଣ କ୍ଷେତ୍ର, ଚା, କଫି, ଏକକ ବ୍ରାଣ୍ଡ୍ ରିଟେଲ ବ୍ୟବସାୟ, ଉତ୍ପାଦ କ୍ଷେତ୍ର, ବେସାମରିକ ବିମାନ ଚଳାଚଳ ଆଦି ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଫଡିଆଇକୁ କୋହଳ କରାଯାଇଛି । ବିଶେଷଜ୍ଞ କହୁଛନ୍ତି ସରକାରଙ୍କ ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଦ୍ୱାରା ଭାରତକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜି ଆସିବ । ଏହା ଭାରତର ଅର୍ଥନୀତି ଲାଗି ଶୁଭ ସଙ୍କେତ । ଏହାଛଡା ଷ୍ଟକ ମାର୍କେଟ ଉପରେ ଏହାର ସକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ପଡିବ ।

ଟାଡିସରୁ ବାଇ : ଏକ ବିସ୍ମୟକର ପ୍ରତିଭା

ଅମିନୀଲୁ ରାୟ

କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ଖଜୁରିପଡା ବ୍ଲକଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୪ କି.ମି. ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଦଳପଡା ଗାଁ'ର ଏକ କନ୍ଧ ପରିବାରରେ ୧୯୪୪ ମସିହାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଜାନୀ ଓରଫ୍ ଟାଡିସରୁ ବାଇଙ୍କ ଜନ୍ମ । ପିଲାଦିନେ ତାଙ୍କ ମାତାଙ୍କର ଅକାଳ ବିୟୋଗ ତଥା ଘରର ଅଭାବ ଅସୁବିଧା କାରଣରୁ ସେ ଶିକ୍ଷାଲାଭରୁ ବଂଚିତା ହୁଅନ୍ତି । ସମୟ କ୍ରମେ ମାତ୍ର ୧୦/୧୨ ବର୍ଷ ବୟସରେ ତାଙ୍କର କନ୍ଧ ପରମ୍ପରା ଓ ରୀତିନୀତି ଅନୁସାରେ ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପନ୍ନ ହୁଏ । ପ୍ରତ୍ୟହ ସେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ସହିତ ଅବସର ସମୟରେ ଜଙ୍ଗଲରୁ ମହୁଲ, କେନ୍ଦୁପତ୍ର, ଜାଳେଣି କାଠ ଇତ୍ୟାଦି ସଂଗ୍ରହ କରି କଷ୍ଟେମଷ୍ଟେ ପରିବାରର ଗୁଜୁରାଣ ମେଂଟାନ୍ତି । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ କହିବାକୁ ଗଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କର ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରଳ, ନୀରାମୟ ଓ ନୀତିମୟ ।

ବିବାହର ଦଶ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଛଅଟି ସନ୍ତାନର ଜନନୀ ହୋଇଥିବା ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କ ଜୀବନରେ କଳା ବାଦଲ ଘୋଟିଆସେ । କୌଣସି କାରଣବଶତଃ ତାଙ୍କର ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଏହିପରି ଭାବେ ସମସ୍ତ ସନ୍ତାନଙ୍କ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ନିକଟସ୍ଥ ଝଗଡପଡା ଗ୍ରାମର ଜଣେ କନ୍ଧ ବାଳକ ସାରନନ୍ଦଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରି ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ଘଟିଥିବା ଦୁଃଖଦ ଘଟଣା ସମ୍ପର୍କରେ ଆମୂଳଚୂଳ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି । କାରଣ ସାରନନ୍ଦ ହେଉଛନ୍ତି ଏକାଧାରାରେ ଜଣେ ସାଧୁ, ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସୀ ଓ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ ବିଶାରଦ । ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଜାନୀ ତାଙ୍କଠାରୁ ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଭକ୍ତି ଓ ନିଷ୍ଠାର ସହ ମୁନିଋଷିମାନଙ୍କୁ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରିବା ଫଳରେ ସେମାନଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ କ୍ରମେ ସେ ପୁନର୍ବାର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନର ଜନନୀ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟଲାଭ କରନ୍ତି । ଜାଳ ମଧ୍ୟରେ ବୁଡି ରହିଥିଲେ ବି ଘରେ ସର୍ବଦା ପୂଜା ପାଠ, ସାତ୍ୱିକ ଆହାର ତଥା ସେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ନିଜକୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥାନ୍ତି । ଶେଷରେ ମୁନିଋଷିମାନେ ତାଙ୍କ ପୂଜାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି କି- 'ଟିକାବାଲି ନିକଟସ୍ଥ ଟାଡିସରୁ ପର୍ବତରେ ସାତ ଦିନ ପାଇଁ କଠୋର ସାଧନାରେ ବ୍ରତୀ ରହି ତାଙ୍କୁ ସିଦ୍ଧି ପାଇବାକୁ ହେବ ।'

ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୨୧୧ କି.ମି. ଦୂର ପଶ୍ଚିମରେ ଅବସ୍ଥିତ କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ସଦର ମହକୁମା ହେଉଛି ଫୁଲବାଣୀ । ଘଂଚ ଜଙ୍ଗଲ ପର୍ବତ ଘେରା ଫୁଲବାଣୀ ସହରଠାରୁ ୩୬ କି.ମି. ଦୂରରେ ଟିକାବାଲି ବ୍ଲକ୍ । ଉକ୍ତ ବ୍ଲକ୍‌ଠାରୁ ଅନତି ଦୂରରେ ଟାଡିସରୁ ପର୍ବତ ବିଦ୍ୟମାନ । ଏହାର ପାଦଦେଶରେ ଏକ ଛୋଟ ଗାଁ ଡୁଙ୍ଗୀ, ଯାହାକି ଅଧୁନା ଏହା ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଶୈବପୀଠର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କରିଥିଲାବେଳେ ଅତୀତରେ ଏହା ବୌଦ୍ଧବିହାର ଥିଲା ବୋଲି ଲୋକ ମୁଖରୁ ଶୁଣାଯାଏ । ୧୯୬୦ ଦଶକରେ ଏଠାରେ ନୂତନ ଶିବ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଭୂଖନନ ସମୟରେ ଅନେକ ଗୁଡିଏ ବୁଦ୍ଧ ମୂର୍ତି, ଭଗ୍ନ ସ୍ତୁପ, ଖମ୍ବ ଓ ସ୍ଥାପତ୍ୟର ନିଦର୍ଶନ ମିଳେ, ଯାହା ଅତୀତରେ ବୌଦ୍ଧ ବିହାରର ଅବସ୍ଥିତିକୁ ସୂଚାଏ । ଏଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ଅମୋଘ ସିଦ୍ଧି ବୁଦ୍ଧ ମୂର୍ତି ଏବେ ଭୂବନେଶ୍ୱରର ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ସୁରକ୍ଷିତ ଅଛି । ଗବେଷକମାନେ ଉକ୍ତ ଅଂଚଳକୁ ଚୀନ୍ ପରିବ୍ରାଜକ ହୁଏନସାଂଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ଣ୍ଣିତ ଉଡ୍ର ଦେଶର ନ୍ତପୁଷ୍ପଗିରିନ୍ତବୌଦ୍ଧବିହାରର ଅଂଶବିଶେଷ ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି । ଏଠାରେ ଥିବା ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ପର୍ବତ ହେଉଛି ଟାଡିସରୁ ପର୍ବତ । ଉକ୍ତ ପର୍ବତକୁ ଆଦୀମ ଅଧିବାସୀ, ଜନଜାତିମାନେ ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମେ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରିଆସୁଛନ୍ତି । ଆଦିବାସୀ କନ୍ଧ ପରମ୍ପରାରେ ବେଲାପେନୁ (ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତା), ଡାଜୁପେନୁ (ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା), ସୁଗାପେନୁ (ନଦୀ ଦେବତା- କନ୍ଧମାଳରେ ପ୍ରବାହିତ ସାଲୁଙ୍କି ନଦୀ) ପରି ଟାଡିସରୁପେନୁଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପୂଜା କରାଯାଏ । ବଡି ସକାଳୁ କନ୍ଧ ଚାଷୀ ଟାଡିସରୁପେନୁଙ୍କୁ ଜୁହାର କରି ଡଙ୍ଗରକୁ ବାହାରେ ଏବଂ ସଂଧ୍ୟାରେ ଜୁହାର କରି ଘରକୁ ଫେରେ । ପୁନଶ୍ଚ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗ ଯଥା- ହଇଜା, ମିଳିମିଳା, ମ୍ୟାଲେରିଆ, ମହାମାରୀ ଇତ୍ୟାଦିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଅନ୍ଧକାର ରାତ୍ରୀରେ ଏହି ପର୍ବତ ତଳେ କୁକୁଡା, ବୋଦା, ବତକ ଇତ୍ୟାଦି ବଳି ଦେଇ ନିଜର ମାନସିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥାନ୍ତି । ଏମିତିକି କୌଣସି କାରଣରୁ ମାନସିକ ରଖି ମଧ୍ୟ ଲୋକେ ସଂଧ୍ୟା ହେଲେ ସେଠାକୁ ଯାଇ ଭୋଗ ଲଗାଇଥାନ୍ତି ।

ପ୍ରବାଦ ଅଛି- କେଉଁ ଆଦୀମ କାଳରୁ ଏହି ପର୍ବତ ଉପରକୁ ଚଢିବା ମନା । ଏହା ସାଧୁ-ସନ୍ଥ, ମୁନି-ଋଷି ତଥା ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ଭାବେ ବିବେଚିତ ହୋଇଥିବାରୁ କୌଣସି ଲୋକ ଉକ୍ତ ପର୍ବତକୁ ଚଢନ୍ତି ନାହିଁ । ବାରଣ ସତ୍ୱେ ଯଦି କିଏ ଚଢିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ, ତେବେ ତାକୁ ଅନେକ ବିପଦର ସାମ୍ନା କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ । ଏମିତିକି ସର୍ପ ଦଂଶନ କରିବା, ବାଘ ସିଂହ ଗର୍ଜନ ଶୁଣିବା, ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ଗୋଡାଇବା, ଅଚାନକ ପର୍ବତରୁ ଗୋଡ ଖସି ତଳେ ପଡି ଖଣ୍ଡିଆ ଖାବରା ହେବା ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଶେଷରେ ଆଜ୍ଞା ପାଇ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଜାନୀ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରି ସାତ ଦିନ ପାଇଁ ଟାଡିସରୁ ପର୍ବତକୁ ଯିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲେ । ସେଠାରେ ଦୁଇ ଦିନ ଅନ୍ତେ ତାଙ୍କ ତପସ୍ୟାରେ କୌଣସି କାରଣରୁ ବିଘ୍ନ ଘଟିବାରୁ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡିଥିବା ସମୟରେ ମୁନିଋଷିମାନେ ତାଙ୍କୁ ଆସ୍ୱାସନା ଦେବା ସହ ସାତ ଦିନ ପରିବର୍ତେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦିନ ତପସ୍ୟା କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ସରଳ, ନିଷ୍ପାପ, ନିରକ୍ଷରା ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କ ତପସ୍ୟାରେ ସେମାନେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ଯେ - ନ୍ତତାଙ୍କର ସାଧନା ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଭକ୍ତି ବଳରେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉଣାଧିକେ ଜିଣି ପାରିବେ । ତେଣୁ ସେ ଯେତେବେଳେ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିବେ, ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ମୁନିଋଷି ତାଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ବିରାଜମାନ ହୋଇ ଭଜନ ଗାନ କରିବେ ।ନ୍ତ ଏସବୁ ଘଟିଥିଲା ୧୯୬୯ ମସିହା ଜ୍ୟୋଷ୍ଠ ମାସ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱିତୀୟା ତିଥି ସୋମବାର । ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲାବେଳେ ଟାଡିସରୁ ପର୍ବତରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିବା ମୁନିଋଷିମାନଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଯାହା ଫଳରେ ସେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଜାନୀରୁ ନ୍ତଟାଡିସରୁ ବାଇନ୍ତ ନାମରେ ପରିଚିତା ହେଲେ ।

ଟାଡିସରୁ ବାଇ ହେଉଛି ଏକ କୁଇ ଶବ୍ଦ ବିଶେଷ । କୁଇ ଭାଷାରେ ଟାଡିର ଅର୍ଥ ଉଚ୍ଚ ବା ତୀଖ । ସରୁ ର ଅର୍ଥ ପର୍ବତ । ବାଇ ର ଅର୍ଥ ବାବା ବା ସାଧୁ । ସୁତରାଂ ଟାଡିସରୁ ବାଇ ଅର୍ଥ ଉଚ୍ଚ ବା ତୀଖ ପର୍ବତରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିବା ବାବା ବା ସାଧୁ । ଜଣେ ଶ୍ରୀଅକ୍ଷର ବିବର୍ଜିତା, ନୀରକ୍ଷରା, କନ୍ଧ ଆଦିବାସୀ ମହିୟସୀ ମହିଳା ଟାଡିସରୁ ବାଇଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ନିଃସୃତ ଭକ୍ତି ରସାତ୍ମକ ଭଜନ ଓ ଜଣାଣର ଅବାରିତ ଧାରା ସମସ୍ତ ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଚକିତ କରେ ।

ଟାଡିସରୁ ବାଇଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭଜନ ଆସରର ପ୍ରଥମ ଭକ୍ତି ଅର୍ଘ୍ୟ ହେଉଛି ମାତୃଭଜନ । ଉକ୍ତ ମାତୃଭଜନ ବାଲ୍ମିକୀ ମୁନିଙ୍କ ଭଣତି ଥାଇ ରଚିତ ହୋଇଥାଏ । ତାଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ତତ୍କାଳ ଭଜନ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଭକ୍ତ ତଥା ସାହିତ୍ୟିକ ସମାଜ ଆଶୁକବି ଭାବେ ନାମିତ କରିଛନ୍ତି । ମାତୃଭଜନ ପରେ ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭଜନ ତଥା କୌଣସି ଜିଜ୍ଞାସୁ ଭକ୍ତଙ୍କ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବିଷୟ ଜନିତ କଠିନ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତର ଦେଇଥାନ୍ତି । ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ, ପୁରାଣ, ଉପନିଷଦ, ବେଦ ଇତ୍ୟାଦିର ସରଳ ଅର୍ଥ ତାଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠରେ ଗୀତ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥାନ୍ତି । ଭଜନ ଆସର ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ ସେଠାରେ କେତେକ ନୀତି ନୀୟମ ମାନିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଯଥା- ୧) ଭଜନ ସମୟରେ ଡିବିରି ବା ଲଣ୍ଠନ ବତୀ ନେବା ନିଷେଧ । ୨) ଭଜନ ସମୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କୁ ମା' ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କଲେ ଗୀତ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ କେବଳ ବାବା ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ । ୩) ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ୱତଃ ବାହାରି ଆସୁଥିବା ଭଜନଗୁଡିକୁ ପ୍ରଥମେ ବାବା ଆବୃତି କରନ୍ତି ଓ ଭକ୍ତମାନେ ପରେ ପରେ ତାହାକୁ ଆବୃତି କରିବା ସହିତ କାଗଜରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥାନ୍ତି । ଦୀର୍ଘ ୪୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବାବା ପ୍ରାୟ ପଚାଶ ହଜାରରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ ଭଜନ ଗାଇଥିବାବେଳେ ମାତ୍ର ଦଶ ହଜାର ପାଖାପାଖି ଭଜନ ତାଙ୍କର ଏଯାବତ୍ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଛି ।

ଏଇ ଓଡିଶା ମାଟିରେ ଓଡିଆ ଭକ୍ତି-ଗୀତିକା ସର୍ଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ବିସ୍ମୟକର ପ୍ରତିଭା ଟାଡିସରୁ ବାବା ସଂପ୍ରତି ଓଡିଶାବାସୀଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିପାରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ତତ୍ୱ ଜ୍ଞାନ ସମ୍ବଳିତ ଶହସ୍ରାଧିକ ଭଜନ, ଜଣାଣ, ମାତୃ ବନ୍ଦନା, ଗୁରୁ ବନ୍ଦନା, ଜଗନ୍ନାଥ ଭଜନ, ଭକ୍ତି ରସାତ୍ମକ ଭଜନ ଇତ୍ୟାଦି ଆଜି କେବଳ କନ୍ଧମାଳର ଗିରି କନ୍ଦର ନୁହେଁ ବରଂ ସମଗ୍ର ଓଡିଶାର ପୁରପଲ୍ଲୀଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସହର ନଗର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବତ୍ର ଭକ୍ତିଧାରାରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ନିଃସୃତ ଭଜନଗୁଡିକରେ ସୁଗୁଣ ତତ୍ୱ, ନିର୍ଗୁଣ ତତ୍ୱ, ଜୀବପରମ ତତ୍ୱ, ଶୂନ୍ୟ ତତ୍ୱ, ଅଣାକାର ତତ୍ୱ, ଗୁରୁବାଦ ଇତ୍ୟାଦି ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାଧିକା ଭାବେ ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛି, କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ।

ଘାଗଡା, ରାହାମା, ଜଗତ୍‌ସିଂହପୁର
ମୋ- ୯୯୩୭୪୧୨୫୧୫

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଚେତନତା ଓ ଶୌଚାଳୟ

ଡାକ୍ତର ନୀଳମାଧବ ପୃଷ୍ଟି

ବିଶ୍ୱ ଶୌଚାଳୟ ଦିବସ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାର ଏକ ଦିନ, ଶୌଚାଳୟ ସୁବିଧା ନଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନ କରାଇବାର ଏକ ଦିନ । ବିଶ୍ୱରେ ୨.୫ କୋଟି ଲୋକ ପ୍ରକୃତ ପରିମଳ ସୁବିଧା ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି । ମହିଳା ଓ ଯୁବତୀ ବାହାରକୁ ଶୌଚ ହେବାକୁ ଯାଇ ଦୁଷ୍କର୍ମର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି, ଯାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିନ୍ଦନୀୟ । ସବୁଠୁ ଦୁଃଖର କଥା, ଶୌଚାଳୟ ତୁଳନାରେ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ବେଶି ମୋବାଇଲ ଫୋନ ଥିବା ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏ ସମସ୍ୟାକୁ ସମାଧାନ କରିବା ଓ ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ବିଶ୍ୱ ଶୌଚାଳୟ ଦିବସର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ତେଣୁ ସବୁ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କ ନିକଟରେ ପରିମଳ ସୁବିଧା ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ନଭେମ୍ବର ୧୯ ତାରିଖକୁ ବିଶ୍ୱ ଶୌଚାଳୟ ଦିବସ ଭାବେ ପାଳନ କରାଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସୋସିଆଲ ମିଡ଼ିଆ କ୍ୟାମ୍ପେନ୍, ଅନଲାଇନ୍ ପିଟିସନ୍ ଏବଂ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଏ ଦିଗରେ ଲୋକଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଯାଉଛି । ବିଶ୍ୱ ଶୌଚାଳୟ ଦିବସ ଆରମ୍ଭ ତଥା ଏହାର ଅଗ୍ରଗତିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିଥିବା ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂସ୍ଥା ହେଉଛି ବିଶ୍ୱ ଶୌଚାଳୟ ସଂଗଠନ । ବିଶ୍ୱ ସ୍ତରରେ ଶୌଚାଳୟ ଓ ପରିମଳ ଅବସ୍ଥାରେ ସୁଧାର ଆଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିବଦ୍ଧ ଏହା ଏକ ଅଣ ଲାଭକାରୀ ସଂଗଠନ । ଜଳ ବ୍ୟତୀତ ଶୌଚାଳୟ ଉପରେ ଏହା ବେଶି ଧ୍ୟାନ ଦିଏ, ଯାହାକୁ ନେଇ ବେଶି ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଉଛି । ଜଣେ ମଣିଷର ସର୍ବନିମ୍ନ ସାଧାରଣ ଜୀବନ ଭିତରେ ଶୌଚାଳୟର ଗୁରୁତ୍ୱ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଭାବରେ ରହିଛି । ତେବେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥା ହେଉଛି ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଚେତନତା ଦିଗକୁ ପ୍ରାୟତଃ ଅଧିକାଂଶ ଭୁଲିଯାଇଛନ୍ତି । କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିଙ୍କ ସରକାର ଏ ନେଇ ସାଧାରଣରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପରେ ଅଧିକାଂଶ ଭାବରେ ଜନ ଆନ୍ଦୋଳନ ରୂପ ନେଇଛି ସତ ତଥାପି କେଜାଣି କାହିଁକି ଅଧିକାଂଶଙ୍କ ଭିତରେ ଏ ନେଇ ତତ୍ପରତା ବା ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ । ଅନେକ ହୁଏତ ଜାଣି ନଥାନ୍ତି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ଚର୍ତୁଦିଗରେ ଏକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରଦ ପରିବେଶ ଗଠନ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୀରୋଗ ଭାବନାର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରିବେଶର ଭୂମିକା ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଅନେକ ହୁଏତ ଏ ଦିଗକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥାନ୍ତି । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମସ୍ତେ ଏ ଦିଗରେ ଅନେକ ଉଦ୍ୟମ ଜାରି ରଖିଛନ୍ତି । ପ୍ରଶାସନିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବି ହାତକୁ ନିଆଯାଇଛି । ତେବେ ଏ ସବୁ ଭିତରେ ସାଧାରଣରେ ସଚେତନତାର ବାର୍ତ୍ତା ବହୁତ ବିଳମ୍ବରେ ପହଞ୍ଚୁଥିଲେ ବି ଏହା କିନ୍ତୁ ନିତ୍ୟାନ୍ତ ଭାବେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗତ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଦେଖିଲେ ଶୌଚ କର୍ମ ପ୍ରତିଟି ମଣିଷ ଜୀବନର ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରଧାନ ଅବଲମ୍ବନ ହୋଇଥିଲେ ବି ଏ ଦିଗକୁ ଅଣଦେଖା କରିବାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ହିଁ ନାହିଁ । କାରଣ ଏ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରର ଯେଉଁ ପ୍ରତିକୂଳତା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ତାହା ସାଧାରଣରେ ଏକ ଦୁଃଖଦ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଅନେକ ହୁଏତ ଜାଣିନଥାନ୍ତି ଶୌଚାଳୟକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ କର୍ଣ୍ଣ-ନାସା-ଗଳା କ୍ଷେତ୍ର ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ । ଯାହାକୁ ଅନେକ ହାଲ୍‌କା ବା ଅଣଦେଖା କରୁଥିଲେ ବି ଘଟଣା କିନ୍ତୁ ଛୋଟିଆ ହେଲେ ବି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉଦ୍‌ବେଗଜନକ ଘଟଣା ସଂଗଠିତ କରିଥାଏ । ଏକ ସୁସ୍ଥ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ଶୌଚ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ସଚେତନ ପରିବେଶର ଭୂମିକା ରହିଛି । କଟକସ୍ଥିତ ଷଷ୍ଠ ବାଟାଲିୟନର ଜନୈକ କର୍ମଚାରୀ ଯେ କି ମୋର ଘନିଷ୍ଠ ସତୀର୍ଥ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ କୁମାର ସାହୁ ଯେଉଁ ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଛନ୍ତି ତାହା ଯେତିକି ଦୁଃଖଦାୟକ ତତୋଧିକ ଚିନ୍ତାଜନକ । କଟକ ସହର ପରି ହଜାର ବର୍ଷର ପରିଚୟ ସମୃଦ୍ଧିର ସହରରେ ଏ ଯାବତ୍ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଶୌଚ ପଦ୍ଧତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଓ ଚିନ୍ତାଜନକ । କିନ୍ତୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ସମସ୍ତେ ଅଚିନ୍ତାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭାବିଥାନ୍ତି କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ ସେ ବନ୍ଧୁ ତାଙ୍କ ଉପଲବ୍ଧିରେ ଯାହା କହିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ନିଜେ ଜଣେ ଗାଁ ମାଟିର ପିଲା ହୋଇଥିଲେ ବି ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ପରିବେଶ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଙ୍କଟାପନ୍ନ ହୋଇଥିଲେ ବି ଚେତାଇବା ପାଇଁ ବା ଚେତିବା ପାଇଁ ଯେପରି କେହି ଏହାକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନେବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମନେ କରୁନାହାନ୍ତି । ତାହାଲେ ଏହାର ନିରାକରଣ କ'ଣ ? ଆମେ ସମସ୍ତେ ଅସ୍ୱସ୍ତିକରଜନିତ ରୋଗକୁ ନେଇ ସନ୍ତୁଳି ହେବା ଏକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟପ୍ରଦ ଜୀବନ ପାଇଁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟପ୍ରଦ ଜୀବାଣୁମୁକ୍ତ ନୀରୋଗ ଦୈନନ୍ଦିନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ବିଶ୍ୱ ଶୌଚାଳୟ ଦିବସ ଅବସରରେ ଏହି ବାର୍ତ୍ତା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ଅନୁପ୍ରେରିତ ହେଉ ଏହା ହିଁ କାମନା ।

ଇଏନ୍‌ଟି ବିଭାଗ, ବୁର୍ଲା ବଡ଼ମେଡ଼ିକାଲ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୯୪୮୨୫୨୬

ଜୀବନ

ଡଃ ଦୟାନିଧି ମିଶ୍ର

ଛୋଟପିଲାଟେ ତା'ମାକୁ ପଚାରିଲା ମୁଁ କୋଉଠୁ ଆସିଛି ? ମାଁ କହିଲା ତୁ ଭଗବାନଙ୍କ ଦାନ ସେ ହିଁ ତତେ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ମା'ତ କେବେ ମିଛ କହିବନି । ତା' ହେଲେ ଏକଥା ସତ ଶିଶୁଟି ଥିଲା ଭଗବାନଙ୍କ ଦାନ । ତା'ର ସ୍ରଷ୍ଟା ଭଗବାନ । ତା' ଜୀବନର ଦାତା ନିଜେ ଈଶ୍ୱର । ପ୍ରତିଟି ଜୀବନ ଐଶ୍ୱରିକ ସତ୍ତାରୁ ଜାତ । ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦରେ ଜୀବନର ପ୍ରାରମ୍ଭ ତ ହୋଇଗଲା । ହେଲେ ଜୀବନର ମାନେ କ'ଣ ? ସଂଜ୍ଞା କ'ଣ ଜୀବନର ? ଭାବଧାରା କ'ଣ ଜୀବନଗଠନର ? କ'ଣ ଏ ସବୁ ବୁଝିହେବ ଏ ଜୀବନ କାଳ ମଧ୍ୟରେ ? ? ? ? ମଣିଷ ଛଡା ଆଉ ସବୁ ଜୀବ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ସବୁ ବୁଝିପାରେ ଜାଣିପାରେ । ଯଦି ମୁଁ ମୋ ନିଜକୁ ମଣିଷ ଭାବିବୀ ନିଜଠୁ ଆରମ୍ଭ କରିବି ଜୀବନର ସଂଜ୍ଞା ନିରୁପଣ । ହେତୁ ପାଇବା ଦିନଠାରୁ ଜାଣିଲି ଆଜି ମୋ ପାଇଁ ଜୀବନ୍ତ,କାଲି ମୋ ପାଇଁ ଆଗାମୀ ନୂଆ ସକାଳର ସନ୍ଧାନ । ଆଖି ସାମ୍ନାରେ ଦେଖାଗଲ ବିଶାଳ ଦୁନିଆ । ପରିବାର,ପରିବେଶ,ସମ୍ପର୍କ,ସ୍ୱାର୍ଥ,ନିବିଡତା,ଛଳନା, ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ଏ ଦୁନିଆର ଅଂଶ ବିଶେଷ । ସବୁକୁ ନେଇ ଆଗକୁ ଚାଲିବାର ପ୍ରୟାଶ ଏକ ମାଲଗାଡି ପରି ଲାଗିଲା । ଲାଗିଲା ଯେମିତି ଏ ସବୁ ଚାଲୁଥିଲା,ଚାଲିବ,ଚାଲୁଥିବ । ଜୀବନର ବାର୍ତ୍ତା କେବଳ ସମାନ୍ତରାଳ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସୀମିତ ରହିଯିବ । କିନ୍ତୁ ମନର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ କେହିଜଣେ ମୂରୁକି ହସି ହାତ ଠାରି କହୁଥିଲା ମୋ ପ୍ରତି ବି ତୋର କିଛି ଅଧିକାର ଅଛି । ଯେଉଁ ଅଧିକାର କେବଳ ତୋ ନିଜର ସ୍ୱାଧୀନତାର ପରିଚୟ । ସେ ଥିଲା ମୋ ଇଚ୍ଛା । ଯାହାକୁ ନେଇ ମୋ ଭବିଷ୍ୟତର ପରିଭାଷା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇପାରିବ ।

ପ୍ରକୃତର ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ମଣିଷକୁ ଗଢେ । ହେଲେ ସର୍ତ୍ତ ଏହିକିଯେ ଇଚ୍ଛା ସକାରାତ୍ମକ ହେବା ଅନୁକରଣୀୟ ନଚେତ୍ ତାହା କେବଳ ବୃଥା ଚିନ୍ତାଧାରା ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ କେବଳ ନିଜ ସତ୍ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରିବା । ତାହେଲେ ଯାଇ ଆଜି କାଲି ଭିତରେ ଥିବା ତଫାତ୍ ଦୂର କରିହେବ । ଆଉ ରହିଲା ବାଧାବିଘ୍ନ । ଏଗୁଡିକ ଜୀବନରେ କମା ଆଣିପାରେ ସିନା ଫୁଲଷ୍ଟୋପ୍ ନୁହେଁ । ମୁଁ ଯାହା ଚାହେଁ ତାହା ହେବ ମୋର ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ । ଆଉ ନିଜେ ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ପାଇପାରିଲେ ହିଁ ମୁହଁରେ ହସ ଆସେ । ଆଉ ସେ ହସ ସବୁଠାରୁ ବଡ ସ୍ମୃତି ହେଇ ରହିଯାଏ । ମିଠା ମିଠା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ସେ । ତାକୁ ଜମା ଭୁଲିହୁଏନା । ଜୀବନରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରିଶ୍ରମ ସବୁଠାରୁ ବଡ ଆର୍ଶୀବାଦ ଭଲପାଇବା । ସବୁଠାରୁ ବଡ ଖୁସି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ । ସବୁଠାରୁ ବଡ କଥା ବିଶ୍ୱାସ । ଆଉ ସବୁଠାରୁ ବଡ ଅସ୍ତ୍ର ନିଜର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ । ଯେବେ ଆମ ପାଖେ କେହି ନାହାନ୍ତି ସେବେ ନିଜ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ଭରସା ରଖିବା ଦରକାର । କ୍ଲାସରେ ଜଣେ ହିଁ ଫାର୍ଷ୍ଟ ହୁଏ । ହେଲେ ପରୀକ୍ଷା ସମସ୍ତେ ଦିଅନ୍ତି । ଫାର୍ଷ୍ଟ ହେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହେଁ ବରଂ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ବଡକଥା । ଜୀବନ ଗୋଟେ ରେସ୍ ହୋଇପାରେ । ବସର ଚକାଭଳି ଗଡିଗଡି ଆଗକୁ ଯିବାଠୁ ବସ୍‌ରେ ଯାତ୍ରୀଟିଏ ହୋଇ ଯିବା ଭଲ । ମାନେ ଗୋଟେ ବସ୍ ଯଦି ପୁରୀରୁ କଟକ ଯାଏ ତା'ର ଚକା ଗୁଡିକ ସଂଯୋଗ ହୋଇ କଟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଏ । ଆଉ ଯାତ୍ରୀମାନେ ବି । ଜୀବନରେ କାହା ସହ ପ୍ରତିଯୋଗୀତା କଲେ ଇର୍ଷା ହୁଏ । ତାପରି ହେବାକୁ ମନ ହୁଏ ଯଦି ସେ ତମଠୁ ଆଗରେ ଥାଏ । ଫଳରେ ନିଜର ସତ୍ତା ହରେଇ ବସେ ମଣିଷ । କାହାକୁ ଭଲ ନ ପାଇପାର କିନ୍ତୁ କାହାକୁ ଘୃଣା କରନି । ଭଲ କାମଟେ ନକରିପାର କିନ୍ତୁ ଖରାପ କାମ କରନି ସବୁବେଳେ ଉପରକୁ ଯିବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ୍ କିନ୍ତୁ କାହା ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଡଦେଇ ନୁହେଁ । ଉପରେ ଠିଆ ହେଲେ ଦୁନିଆ ଛୋଟ ଦେଖାଯାଏ । ତା' ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଦୁନିଆଠୁ ତମେ ବଡ ହୋଇଗଲ । ସମୟର ଅଧିନରେ ସମସ୍ତେ ସମୟକୁ ସମ୍ମାନଦେବା କରଣୀୟ । ୧୦୦ରୁ ୯୫ଜଣ ଚିରାଚରିତ ଢଙ୍ଗରେ ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ୫ଜଣ ଏପରି ଥା'ନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ କି ଉଚ୍ଚାଭିଳାଷୀ । ସେମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା ସବୁବେଳେ ଦୃଢ଼ ପ୍ରାଚୀର ନିର୍ମାଣର ବାର୍ତ୍ତା ଆଣେ । ଯେପରିକି ଗାନ୍ଧି,ଏପିଜେ ଅବଦୁଲ୍ କଲାମ୍, ଦଶରଥ ମାଝି ଆଦି ଯୋଗଜନ୍ମା । କିନ୍ତୁ ସବୁଠାରୁ ବଡକଥା ହେଉଛି ଜୀବନ କାହାର ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକ ନୁହେଁ । ବରଂ ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ହିଁ ମଣିଷ ଜୀବନର ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକ । ବେଳେବେଳେ ଜୀବନରେ ହାରିବାକୁ ହେବ । ହେଲେ ଜିତିବାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଜାରିରଖିଲେ ହିଁ ଦୃଢତା ମିଳେ ମନକୁ । ଇଚ୍ଛା ଯଦି ଏକ ବିରାଟ ସତ୍‌ତଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶକ ହେବ ଆଉ ଏକ ହିତସାଧନ ଦିଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେବ ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ତାହା ପୁରଣ ହେବ । ଏହା ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ବରଦାନ । ହରେଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଆଉଥରେ ଫେରିପାଇବାକୁ ହେଲେ ଭଗବତ୍ ସତ୍ତାକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବାକୁ ହୁଏ ଭଗବାନ କେବେବି କାହାର ସତଇଚ୍ଛାକୁ ଅଧାରେ ରଖିନଥାନ୍ତି । ଯେ ପାପୀ ମହାପାପ କରି ଏକ ସତ୍ ମନ ହୃଦୟକୁ ଭାଙ୍ଗିଦିଏ ତା'ର ଦଣ୍ଡ ନିଶ୍ଚୟ । ମହାକଷ୍ଟର ପ୍ରାପ୍ତି ତା' ଜୀବନରେ ଦେଇଥାଏ । ସେ ନାରୀ ହେଉ ବା ପୁରୁଷ । ଜୀବନକୁ ସନ୍ତୁଳିତ କରେ ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ଜୀବନକୁ କଳଙ୍କିତ କରି ଦଣ୍ଡିତ କରେ ପାପ କର୍ମ ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ନାରାୟଣ ସଂସ୍କୃତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ
ଆୟତପୁର,କେନ୍ଦ୍ରାପଡା